

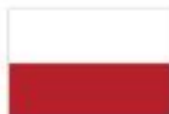
Fundusze Europejskie

Równość, dostępność, wspólna przyszłość – zasady horyzontalne w realizacji projektów dofinansowanych z Funduszy Europejskich

Łukasz Broniszewski - Fundacja Stabilo

Fundusze Europejskie
dla Warmii i Mazur

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasada równości szans i niedyskryminacji

wdrożenie działań umożliwiających wszystkim osobom sprawiedliwe i pełne uczestnictwo we wszystkich dziedzinach życia, bez względu na ich płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, poglądy polityczne lub wszelkie inne poglądy, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

Zasada równości kobiet i mężczyzn

wdrożenie działań mających na celu osiągnięcie stanu, w którym kobietom i mężczyznom przypisuje się taką samą wartość społeczną, równe prawa i równe obowiązki. To również stan, w którym kobiety i mężczyźni mają równy dostęp do korzystania z zasobów (np. środki finansowe, szanse rozwoju). Zasada ta ma gwarantować możliwość wyboru drogi życiowej bez ograniczeń wynikających ze stereotypów płci. Jest to również uwzględnianie perspektywy płci w głównym nurcie wszystkich procesów i działań w ramach programów (tj. podczas przygotowywania, wdrażania, monitorowania, sprawozdawczości, ewaluacji, promocji i kontroli programów).

Osoby z niepełnosprawnościami

Wytyczne i standardy dostępności dla polityki spójności 2021–2027

kładą największy nacisk na zapewnienie, by wszelkie działania finansowane z programów mogły służyć, czy **umożliwiać swobodne z nich korzystanie także osobom z niepełnosprawnościami**. Jest to spowodowane szczególnie trudną sytuacją osób z niepełnosprawnościami w dostępie do produktów, usług i udziału w życiu społeczno-gospodarczym, a także podkreślaną (m.in. w rozporządzeniu ogólnym czy Strategii na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami) istotną rolę dostępności w poprawie tego dostępu.

Karta Praw Podstawowych

Karta Praw Podstawowych

[🏠](#) > Dokumenty

Karta Praw Podstawowych - informacje ogólne

[Karta Praw Podstawowych](#) zawiera prawa i zasady w odniesieniu do **sześciu zagadnień: godności, wolności, równości, solidarności, praw obywatelskich i wymiaru sprawiedliwości:**

- Tytuł I **Godność** (art. 1-5): godność człowieka, prawo do życia, prawo człowieka do integralności, zakaz tortur i niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania, zakaz niewolnictwa i pracy przymusowej;
- Tytuł II **Wolności** (art. 6-19): prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego, poszanowanie życia prywatnego i rodzinnego, ochrona danych osobowych, prawo do zawarcia małżeństwa i prawo do założenia rodziny, wolność myśli, sumienia i religii, wolność wypowiedzi i informacji, wolność zgromadzania się i stowarzyszania się, wolność sztuki i nauki, prawo do nauki, wolność wyboru zawodu i prawo do podejmowania pracy, wolność prowadzenia działalności gospodarczej, prawo własności, prawo do azylu, ochrona w przypadku usunięcia z terytorium państwa, wydalenia lub ekstradycji;
- Tytuł III **Równość** (art. 20-26): równość wobec prawa, niedyskryminacja, różnorodność kulturowa, religijna i językowa, równość kobiet i mężczyzn, prawa dziecka, prawa osób w podeszłym wieku, integracja osób niepełnosprawnych;
- Tytuł IV **Solidarność** (art. 27-38): prawo pracowników do informacji i konsultacji w ramach przedsiębiorstwa, prawo do rokowań i działań zbiorowych, prawo dostępu do pośrednictwa pracy, ochrona w przypadku nieuzasadnionego zwolnienia z pracy, należyte i sprawiedliwe warunki pracy, zakaz pracy dzieci i ochrona młodocianych w pracy, życie rodzinne i zawodowe, zabezpieczenie społeczne i pomoc społeczna, ochrona zdrowia, dostęp do usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, ochrona środowiska, ochrona konsumentów;
- Tytuł V **Prawa obywatelskie** (art. 39-46): prawo głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego oraz w wyborach lokalnych, prawo do dobrej administracji, prawo dostępu do dokumentów, prawo zwracania się do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, prawo petycji, swoboda przemieszczania się i pobytu, opieka dyplomatyczna i konsularna;
- Tytuł VI **Wymiar sprawiedliwości** (art. 47-50): prawo do skutecznego środka prawnego i dostępu do bezstronnego sądu, domniemanie niewinności i prawo do obrony, zasady legalności oraz proporcjonalności kar do czynów zabronionych pod groźbą kary, zakaz ponownego sądenia lub karania w postępowaniu karnym za ten sam czyn zabroniony pod groźbą kary.
- Ostatni rozdział (Tytuł VII – art. 51-54) dotyczy **wykładni i zasad stosowania Karty**.

Do kogo skierowana jest dostępność?

Do wszystkich, ponieważ:

- Wszyscy potrzebujemy dostępnego świata!
- Każdy z nas może być osobą ze szczególnymi potrzebami!

Kim są osoby ze szczególnymi potrzebami?

- Osoby z niepełnosprawnościami
- Seniorzy
- Rodzice z małymi dziećmi
- Osoby z ciężkim lub nieporęcznym bagażem
- Osoby z nogą (ręką) w gipsie

Kim jest osoba ze szczególnymi potrzebami?

- Osoby głuche i słabosłyszące
- Osoby nieznające (dobrze) języka polskiego
- Osoby mówiące niewyraźnie i niemówiące
- Osoby komunikujące się w języku migowym
- Osoby komunikujące się tekstowo, przez komunikatory
- Osoby komunikujące się, załatwiające sprawy zdalnie

Istotne dane

- Osoby z niepełnosprawnościami lub przewlekle chore stanowią ponad **15% ogółu ludności Unii Europejskiej.**
- Od 2020 roku co czwarty Polak ma **ponad 60 lat.**
- W Polsce osób z niepełnosprawnościami, które mają prawne potwierdzenie niepełnosprawności, jest ponad **3 mln.** W rzeczywistości jest ich dużo więcej – **od 4 do 7 mln.**

Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych

- XII 2006 r. Przyjęcie Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami, w tym art. 9 „Dostępność”
- III 2007 r. Podpisanie Konwencji przez Polskę i Unię Europejską
- XII 2010 r. Ratyfikacja Konwencji przez Unię Europejską
- IX 2012 r. Ratyfikacja Konwencji przez Polskę

Dostępność to:

- właściwość środowiska fizycznego, transportu, technologii i systemów informacyjno-komunikacyjnych oraz towarów i usług, pozwalająca osobom z niepełnosprawnościami na korzystanie z nich na zasadzie równości z innymi osobami,
- jest warunkiem wstępnym prowadzenia przez wiele osób z niepełnosprawnościami niezależnego życia i uczestniczenia w życiu społecznym i gospodarczym.

Dostępność:

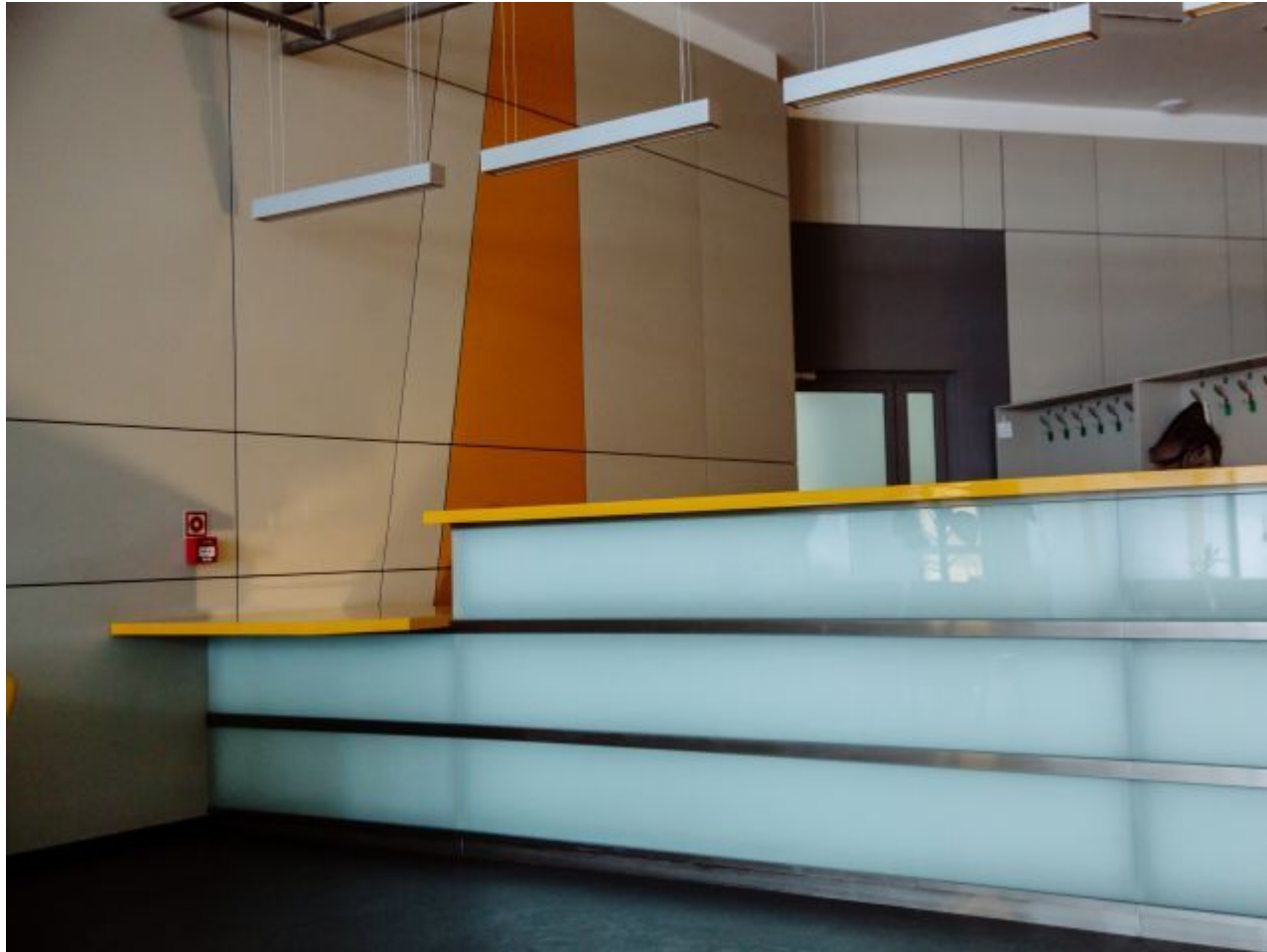
- może być zapewniona przede wszystkim dzięki stosowaniu koncepcji uniwersalnego projektowania, a także poprzez usuwanie istniejących barier oraz stosowanie mechanizmu racjonalnych usprawnień, w tym technologii i urządzeń kompensacyjnych dla osób z niepełnosprawnościami.

Do kogo skierowana jest dostępność?

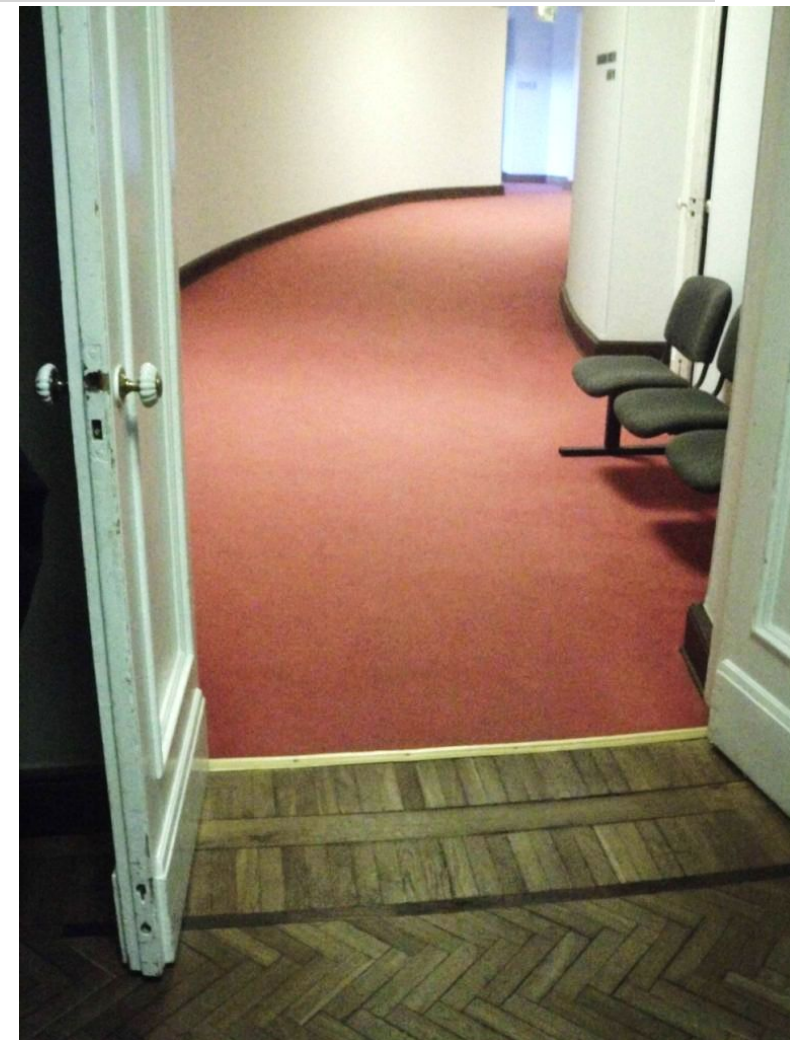
Osoba ze szczególnymi potrzebami oznacza „osobę, która ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności, w których się znajduje, musi podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami”

(Art. 2, p-t 3 Ustawy o dostępności)

Obniżona lada

Zniwelowane progi

Uniwersalne projektowanie vs. Racjonalne usprawnienia

Program Dostępność Plus

Program Dostępność Plus jest kompleksowy. Dotyka bardzo wielu ważnych sfer życia obywateli – nas wszystkich, ale jego głównymi adresatami są osoby starsze oraz z niepełnosprawnościami. Pamiętajmy, że takich osób jest wokół nas wiele. W dostępność szczególnie ważna jest właśnie otwartość na drugiego człowieka oraz jego potrzeby.

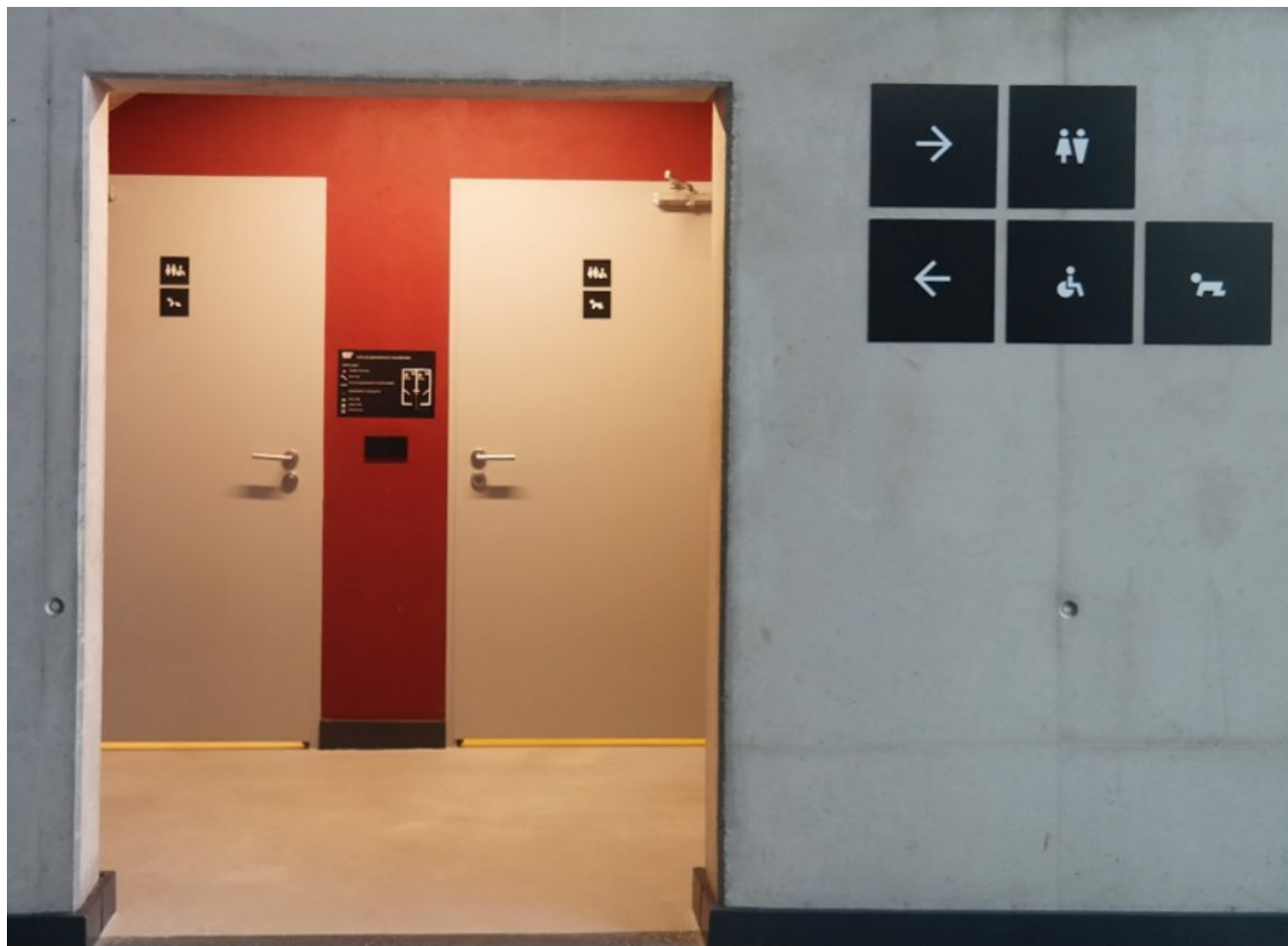
Kontrastowe oznaczenia schodów

Przeszkłone drzwi i ściany – kontrastowe oznakowanie

Drzwi kontrastujące z tłem i czytelne oznaczenia

Kontrastujący kolor nawierzchni

Co zrobić, gdy nie da się zamontować windy?

Dla osób z niepełnosprawnością, mieszkających w kilkupiętrowych budynkach, optymalnym rozwiązaniem są podnośniki pionowe.

Nie wymagają one szybu ani maszynowni wewnątrz budynku. Przy ich instalacji nie trzeba przeprowadzać skomplikowanych prac budowlanych, które zwiększają koszty inwestycji oraz wydłużają czas realizacji.

System sterowania w takich urządzeniach może być taki sam jak w typowych windach.

Przykład dostosowania budynku zabytkowego – Planetarium w Toruniu

WCAG 2.1 - dostępność stron internetowych

- Postrzegalność**
- Funkcjonalność**
- Zrozumiałość**
- Solidność**

Dostępność informacyjno-komunikacyjna: tłumacz online

Zdalne tłumaczenia języka migowego:

Migam (migam.org)

Tłumaczenia PJM przez FADO (<http://www.spoldzielniafado.pl>)

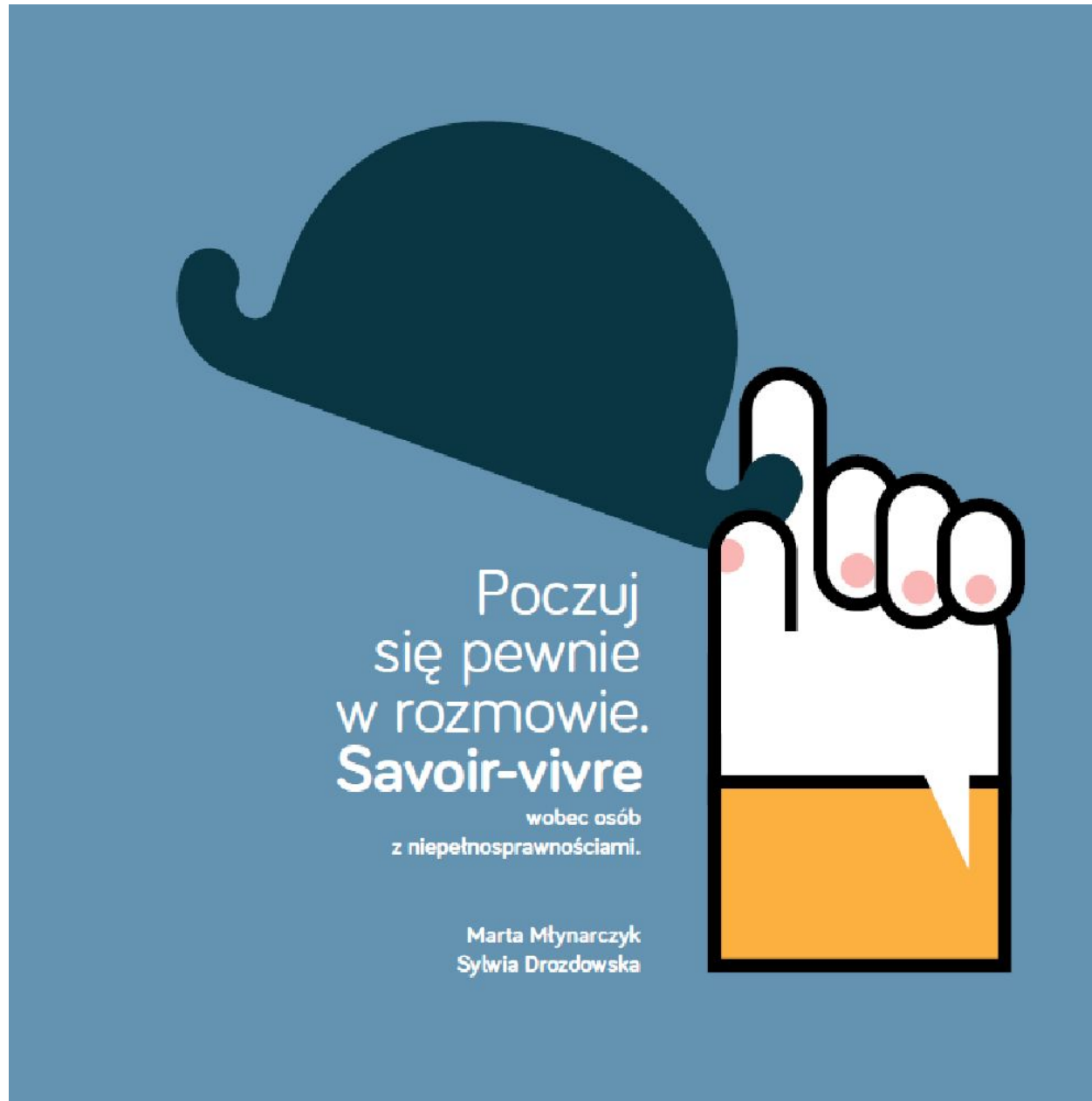
Tekst prosty

- Przekazywać informację krótkimi zdaniami
- Pozytywne wypowiedzi zamiast zaprzeczeń
- Strona czynna w zdaniach (zamiast biernej)
- Unikać wyrażen żargonowych, o ile to możliwe
- Przy pierwszym użyciu skrótu podać jego rozwinięcie
- Przy użyciu wyrazu w języku obcym podać jego tłumaczenie
- Unikać związków frazeologicznych jak: biały kruk, lwia część, łabędzi śpiew

Narzędzia do weryfikacji tekstu

- jasnopsis.pl
- logios.pl

Jak rozmawiać z osobami z niepełnosprawnościami?

Poczuj
się pewnie
w rozmowie.
Savoir-vivre

wobec osób
z niepełnosprawnościami.

Marta Młynarczyk
Sylwia Drozdowska

Dobre praktyki – wydarzenia kulturalne

Muzea i galerie sztuki coraz częściej pozwalają na wielozmysłowy odbiór sztuki.

Na zdjęciach widzimy dotykowe zwiedzanie w Muzeum Chopina i na Zamku Królewskim – można było dotykać eksponatów.

Dobre praktyki – wydarzenia kulturalne

Audiodeskrypcja z Muzeum Powstania Warszawskiego jest do pobrania ze strony internetowej w formie plików mp3, co umożliwia samodzielne zwiedzanie wystawy i odsłuchiwanie opisów np. z telefonu komórkowego.

Na zdjęciu widzimy zwiedzanie wystawy przez osoby niewidome w Muzeum Narodowym. Edukatorzy prezentują dzieła z audiodeskrypcją na żywo.

Dobre praktyki – wydarzenia kulturalne

Ciekawym rozwiązaniem jest także udostępnianie zwiedzającym tyflografik, umożliwiających dotykowy odbiór dzieła. Na zdjęciach: osoba, która podczas warsztatów w Zachęcie – Narodowej Galerii Sztuki korzysta z tego właśnie narzędzia oraz tyflografika z Muzeum Żydów Polskich POLIN.

Dobre praktyki – wydarzenia kulturalne

W niektórych teatrach spektaklom towarzyszy tłumaczenie na język migowy lub stosowane są ekrany z napisami.

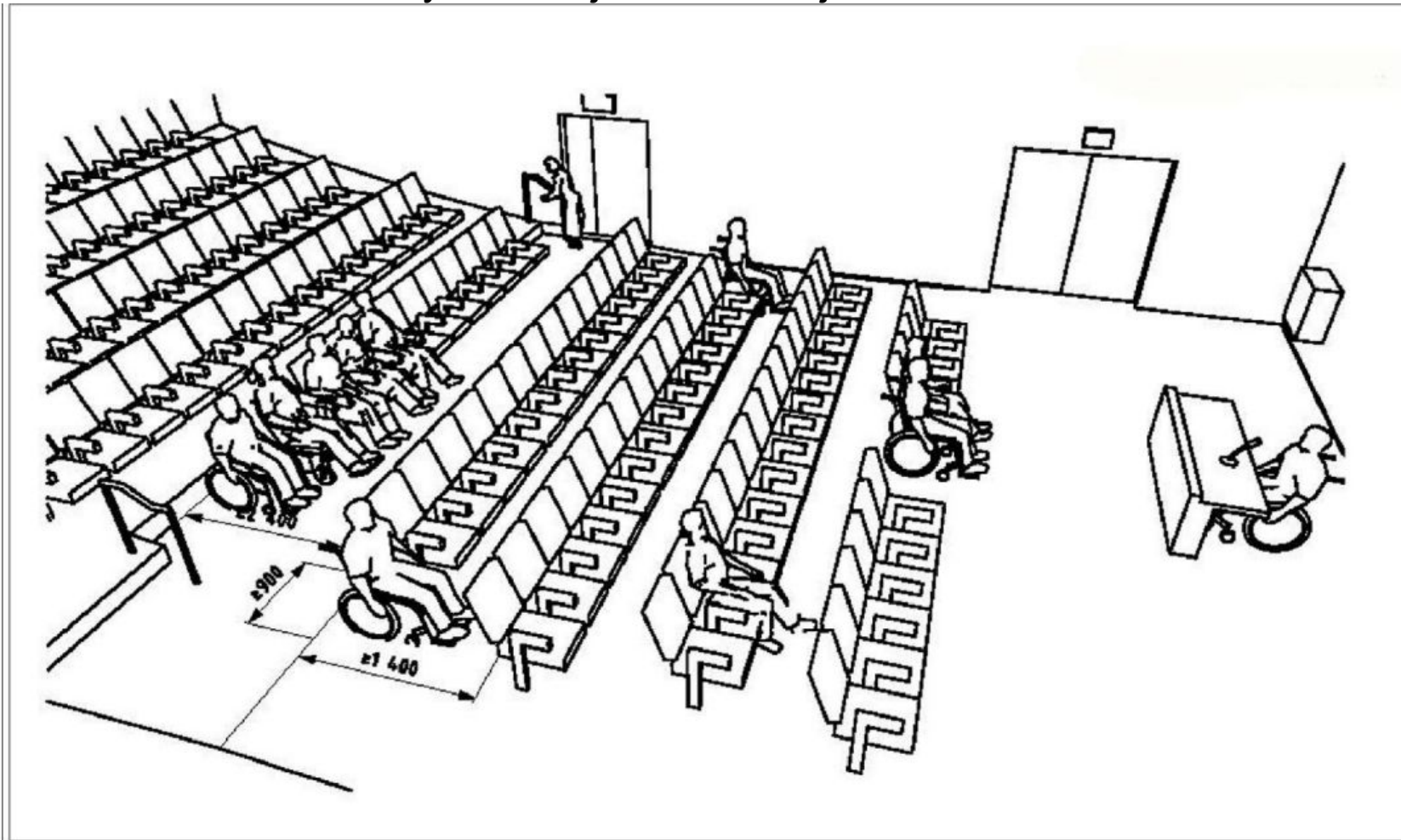

Jak zorganizować dostępne wydarzenie?

- Wybierz miejsce dostępne architektonicznie z wygodnym dojazdem komunikacją miejską.
- Opracuj dostępne zaproszenie. Tekstowa forma ułatwi dotarcie z informacją do większej grupy odbiorców m.in. niewidomych, a nagranie w języku migowym do głuchych.
- Zamieść w formularzu rejestracyjnym pytanie o specjalne potrzeby uczestników.
- Zapewnij różne formy kontaktu – telefon, sms, e-mail.
- Zadbaj o dostępność strony www i materiałów konferencyjnych.
- Korzystaj z plików w dostępnych formatach elektronicznych (Word, PDF z warstwą tekstową) oraz wideo z tłumaczeniem na język migowy, z napisami, audiodeskrypcją.

Dobre praktyki – wydarzenia kulturalne

Ważne jest także dostosowanie sali wykładowej/koncertowej/widowni kina teatru dla osób na wózkach.

ETR- czyli co?

ETR – **język łatwy** w czytaniu i rozumieniu (easy to read & understand)

ETR to nie to samo, co **język prosty**, (standard językowy zalecany instytucjom i autorom piszącym teksty urzędnicze, prawnicze, bankowe). **Język prosty** ma być prosty. Niekoniecznie łatwy.

Język prosty: *Komunikat jest w prostym języku, jeśli słowa, struktura i układ graficzny są tak jasne, że odbiorca, dla którego ten komunikat jest przeznaczony, może łatwo znaleźć potrzebną informację, zrozumieć ją i zrobić z niej użytek.*

ETR- dla kogo?

- Osoby z niepełnosprawnością intelektualną, ale nie tylko
- Cudzoziemcy
- Osoby starsze
- Osoby z deficytami poznawczymi
- Każdy, kto tego potrzebuje

Studium przypadku – projekty finansowane z EFS+ i EFRR w kontekście zasady równości szans i niedyskryminacji

Dostępność - skuteczne i przejrzyste prawo

Fundacja Stabilo

wraz z Instytutem Prawa i Społeczeństwa

realizuje projekt dofinansowany

z Funduszy Europejskich

„Dostępność - skuteczne i przejrzyste prawo”

Celem projektu jest wzmocnienie potencjału instytucjonalnego i eksperckiego organizacji pozarządowych do prowadzenia monitoringu w zakresie tworzenia i stosowania przepisów prawa regulującego obowiązki związane ze stosowaniem zasad dostępności.

Rekrutacja do projektu

Wnioskodawca decydując się na rekrutację opartą na kolejności zgłoszeń chce zapewnić **równy dostęp** organizacji do udziału w projekcie.

Materiały tworzone w ramach projektu

Materiały zostaną opracowane z uwzględnieniem odpowiedniej czcionki, kontrastu itd., tak by były bardziej dostępne dla osób z problemami ze wzrokiem. **Będzie stosowany język wrażliwy na płeć.**

Szkolenia

W ramach szkoleń będziemy stosować język wrażliwy na płeć. Obiekty, w których będą odbywały się szkolenia, będą odpowiadać wymogom dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.

Personel projektu

Udział w procesach zarządzania i decyzyjnych mają K i M (zespół zróżnicowany). Zaplanowano procedury umożliwiające elastyczne formy zatrudnienia personelu, dla godzenia pracy zawodowej z życiem rodzinnym (np. tryb zadaniowy, niepełny wymiar czasu pracy), które jednocześnie gwarantują właściwą realizację zadań.

Zatrudnienie OzN

Wnioskodawca zatrudni w ramach projektu na umowę o pracę w wymiarze co najmniej 0,5 etatu osobę z niepełnosprawnością w rozumieniu Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji (kryterium premiujące). Osoba ta będzie zatrudniona na stanowisku specjalisty ds. szkoleń i monitoringu.

Zasada równości

Zasada równości kobiet i mężczyzn nie polega na automatycznym objęciu wsparciem 50% kobiet i 50% mężczyzn w projekcie, ale na odwzorowaniu istniejących proporcji płci w danym obszarze lub zwiększaniu we wsparciu udziału grupy niedoreprezentowanej.

Zrównoważony rozwój

Ideę zrównoważonego rozwoju trafnie oddaje zdanie z Raportu Światowej Komisji ds. Środowiska i Rozwoju z 1987 r. Nasza wspólna przyszłość „zrównoważony rozwój to taki rozwój, w którym potrzeby obecnego pokolenia mogą być zaspokojone bez umniejszania szans przyszłych pokoleń na ich zaspokojenie”.

Przykładowy zapis w projekcie

Realizowany projekt będzie miał istotny wkład w przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów oraz ich ponowne użycie i recykling poprzez następujące działania:

- przekazywanie i zamieszczanie dokumentacji bądź też formularzy rejestracyjnych dla uczestników wydarzeń projektowych w formie elektronicznej lub do pobrania ze strony internetowej. Wpłynie to znacząco na zmniejszenie drukowania dokumentacji;
- podczas organizowanych konferencji, szkoleń i spotkań wnioskodawca dołoży wszelkich starań i tam gdzie to uzasadnione, zastosuje rozwiązania mające na celu ochronę środowiska i efektywne gospodarowanie zasobami, np. poprzez catering na naczyniach wielorazowych (bez używania naczyń plastikowych), minimalizowanie liczby drukowanych materiałów szkoleniowych/konferencyjnych, umieszczanie na stronie serwisu internetowego materiałów w formie elektronicznej, zapewnienie dostępu do wody w szklanych butelkach, zapewnienie dostępu do posiłków wegetariańskich i/lub wegańskich w przypadku zgłoszenia takiej potrzeby;

Przykładowy zapis w projekcie

- wszystkie dokumenty będą konsultowane z przełożonymi i współpracownikami projektu w wersji elektronicznej (elektroniczny obieg dokumentacji);
- wnioskodawca podczas realizacji projektu oraz wykonawcy podczas realizacji zadań projektowych będą stosować zasadę tzw. zielonego biura, koncentrującą się na ograniczeniu negatywnego oddziaływania na środowisko poprzez oszczędne gospodarowanie papierem, wodą, energią, a także przez stosowanie nowoczesnych rozwiązań technologicznych (wielofunkcyjne urządzenia sieciowe, laptopy, tablety itp.), segregację i minimalizację odpadów

Przykładowy zapis w projekcie

- zespół realizujący projekt pisząc specyfikacje dot. realizacji zadań projektowych będzie wskazywał wykonawcom zadań, aby wszędzie gdzie to możliwe, brali pod uwagę ograniczenie zużycia surowców naturalnych, a w szczególności rezygnację z nadmiernego wykorzystywania papieru, zastępowanie – wszędzie, gdzie to możliwe - materiałów drukowanych wersjami cyfrowymi lub wykorzystanie materiałów przyjaznych dla środowiska (np. zastosowanie rozwiązań cyfrowych takich jak telebimy przy stoiskach informacyjnych, kody QR do naborów);
- rezygnacja z akcesoriów i produktów, które nie są obojętne dla środowiska lub zastępowanie ich przyjaznymi dla środowiska odpowiednikami;
- ograniczenie, tam gdzie to możliwe, liczby i długości podróży przez wykorzystywanie technologii zdalnej obecności

Fundusze Europejskie

Dziękuję za uwagę!

Zapraszam do kontaktu,

Łukasz Broniszewski
Fundacja Stabilo

tel. +48 501 241 442

l.broniszewski@stabilo.org.pl

<https://stabilo.org.pl/>

Fundusze Europejskie
dla Warmii i Mazur

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

